

<http://www.luju.ro/atentie-la-antoanella-judecatoarea-iulia-motoc-nu-a-fost-de-acord-ca-un-roman-n-care-s-a-plans-la-cedo-pentru-incalcarea-articolului-3-din-conventie-sa-primeasca-despagubiri-reclamantul-si-a-pierdut-statutul-de-victima-cu-un-vot-de-5-la-2-curtea-a-obligat-r>

ATENȚIE LA ANTOANELLA – Judecătoarea Iulia Motoc nu a fost de acord ca un roman care s-a plans la CEDO pentru încălcarea articolului 3 din Convenție să primească despăgubiri: "Reclamantul și-a pierdut statutul de victimă". Cu un vot de 5 la 2, Curtea a obligat România să-i plătească lui Liviu Gramada, împușcat de un politist în urma cu nouă ani, daune morale de 4.000 de euro (Hotărârea)

Scris de Alex PUIU | Data: 16.02.2014 11:26

Prezentat judecătoarei Iulia Antoanella Motoc (RO) la CEDO nu constituie neapărat un alt roman, ci mai ales pentru statul român. Într-una dintre primele hotărâri pronunțate la Strasbourg de fosta judecătoare a Curții Constituționale într-o cauză privind România, Motoc a făcut o opinie separată, alături de judecătorii Orlandi la CEDO, respingând cererea de despăgubire formulată de un român. Cu toate acestea, Liviu Gramada, în vârstă de 46 de ani, a câștigat o dublă favorabilitate, astfel fiind obligat să plătească 4.000 de euro daune morale, după ce un politist l-a împușcat în coapsă. În 2005, incident s-a produs cu schimbarea agentului de Poliție și cu 46 de zile de spitalizare pentru victima sa. Camera care a dezbătut cauza Gramada vs. România a fost formată din judecătorii Joop Casadevall (Andorra, președinte), Alvinia Gyulanyan (Armenia), Jan Skuta (Slovacia), Nona Tsvetkova (Georgia), Kristina Pardalos (San Marino), care s-au pronunțat în sensul obligării statului român la plata de daune morale. Johannes Silvis (Olanda) și Iulia Antoanella Motoc, care au considerat că Liviu Gramada nu este îndreptățit să primească despăgubiri.

Instanțele din România l-au acuzat pe politist, dar au recunoscut victimei acestuia dreptul la daune morale

În noaptea de 22 mai 2005, în satul Bogata din județul Cluj, un ofițer de Poliție însoțit de un alt agent a oprit un autoturism în care se aflau cinci persoane, având suspiciunea că soferul a consumat băuturi alcoolice la barul din sat. După ce soferul a refuzat să se menajeze la secție pentru a fi măsurată alcoolemia, situația a degenerat. Politistul a răspuns cu un spray lacrimogen, iar mai târziu - după ce a chemat instanță pentru ca soferul să se refugieze în casa lui Liviu Gramada -, a făcut uz de armă, unul dintre ghiarile lovindu-l pe Gramada în coapsa dreaptă. Raportul de expertiză medico-legală finalizat la 20 decembrie 2006 a stabilit că acesta a avut nevrite de 45 de zile de îngrijiri.

Uter, într-o sentință pronunțată la 12 februarie 2008, Tribunalul Cluj l-a acuzat pe ofițerul de Poliție, în motivare fiind invocată legitima apărare, dar a admis parțial despăgubirile solicitate de reclamant, obligându-l pe politist să-i plătească victimei sale 20.000 de lei daune morale. Curtea de Apel și Înalta Curte au confirmat hotărârea de fond.

CEDO l-a dat daune morale de 4.000 de euro pentru încălcarea articolului 3 din Convenție

Nemulțumiri înina de decizia instanțelor din România, Liviu Gramada s-a adresat Curții Europene a Drepturilor Omului, care i-a admis cererea și a obligat statul român să-i plătească despăgubiri morale de 4.000 de euro, deși acesta a solicitat 100.000 de euro. Curtea de la Strasbourg a admis, în parte, plângerea formulată de reclamantul Liviu Gramada și l-a hotărât cu majoritatea de voturi (5 la 2) ca a existat o încălcare a articolului 3 din Convenție, care prevede că "Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor înuman sau degradante".

"Hotărârea, cu cinci voturi la două, ca statul parat trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data ramănerii definitive a hotărârii - în conformitate cu articolul 44.2 din Convenție -, suma de 4.000 de euro, plus orice suma care poate fi percepută ca impozit pentru prejudiciu moral, în valută națională a statului reclamant, la rata de schimb din ziua efectuării plății".

Iulia Motoc nu a fost de acord cu condamnarea României la plata a 4.000 de euro

Asa cum menționam ceva mai devreme, decizia a fost luată cu un vot de 5 la 2. Cei care au făcut opinie separată au fost judecătorii Johannes Silvis și Iulia Motoc. Acesta au considerat că Liviu Gramada și-a pierdut statutul de victimă, după ce instanțele din România l-au dat decizii favorabile.

Prezentam opinia separată comună formulată de judecătorii Johannes Silvis și Iulia Antoanella Motoc:

"1. Considerăm că faptul, așa cum sunt ele prezentate de Camera, conține elemente speculative în raport cu realitatea situației cu care s-a confruntat ofițerul de Poliție. Așadar important, Curtea, care nu este o "prima instanță de judecată", nu se află în situația favorabilă de a recunoaște faptul sau de a încredința expertiză balistică date fiind circumstanțele care fac din acest caz un incident izolat, spontan. Având în vedere poziția sa în Curții, concluziile avansate de majoritate, referitoare la faptul că au existat omisiuni impardonabile autorităților judiciare, nu ni se par pentru totuși relevante. Înalta Curte de Cassa și Justiție a afirmat foarte clar că ofițerul de Poliție a reacționat considerând că, data fiind agresivitatea manifestată de persoanele implicate în incident, viza sa și a colegului său au fost puse în pericol. ICCJ a confirmat hotărârea Tribunalului Cluj, care a dat în prima instanță ca în acest caz trebuie să se aplice prevederile din Codul penal privitoare la forma disproporționară în situații de legitimă apărare. Mai mult decât atât, instanțele române au înlocuit principiile de bază ale OIU privind recurgerea la forță și utilizarea armelor de foc de către cei responsabili cu aplicarea legii. În această condiție, data fiind și amploarea procedurilor interne efectuate în acest caz, suntem de părere că, în ceea ce privește Camera, aceasta nu ar fi trebuit să-și asume rolul de judecător de fond complet și să evalueze faptul (și să vedea, printre altele, cauza Edwards vs. Marea Britanie, 16 decembrie 1990, și cauza Klasi vs. Germania, 22 septembrie 1993) și, de asemenea, să considere că aceasta nu s-a aflat în posesia unor date convingătoare pentru a oferi o apreciere diferită de aceea a instanțelor române (cauza Barbu Angheliescu vs. România).

2. În concordanță cu acest punct de vedere, avem și un al doilea motiv care ne determină să nu îmbrățișăm parerea majorității Camerei. În opinia noastră, reclamantul și-a pierdut statutul de victimă. Reclamantul trebuie să-și justifice calitatea de victimă pe întregul durata a procedurii (cauza Bardur vs. Rusia, 2002). Totuși, adoptarea de către autoritățile naționale a unei decizii sau a unei măsurii favorabile reclamantului va avea drept efect plătirea costurilor de victimă doar dacă este însoțită de o recunoaștere explicită a faptelor sale, cel puțin, de îndreptarea faptelor. Aceasta depinde, printre altele, de natura dreptului presupus a fi încălcat, de motivația deciziei (cauza Jensen vs. Danemarca) și de paritatea unor consecințe nefavorabile (Finlanda și Lidars vs. Letonia). În acest caz, raționamentul autorității judiciare se bazează, în ultima instanță, pe estimarea că a existat o apărare disproporționată din partea ofițerului de Poliție. În cele din urmă, chiar dacă a fost achitat penal, instanța l-a obligat să plătească despăgubiri în favoarea reclamantului, care a obținut astfel 5.000 de euro ca bilă de daune morale. Cu atât, este clar că autoritățile române au recunoscut încălcarea. Aceasta recunoaștere este urmată de o reparare. În conformitate cu jurisprudența Curții, repararea prejudiciului trebuie să fie echilibrată, suficientă. Aceasta depinde de toate circumstanțele cauzei, în special de natura încălcării Convenției (cauza Gafgen). Din acest punct de vedere, ca și în cauza Gafgen, evaluarea circumstanțelor este susceptibilă să conducă la concluzii diferite. În ceea ce privește cazul nostru, ar trebui să avem în vedere că reclamantul însuși a fost cel care a instigat. Se poate observa că acest lucru apare considerabil în încălcarea a drepturilor prevăzute în articolul 3 din Convenție nu echivală cu un tratament în mod intenționat degradant. Din această perspectivă, considerăm că despăgubirea primită de reclamant este suficientă pentru ca acesta să nu mai ridice pretențiile victimei în sensul articolului 34 al Convenției, întrucât este doar cu puțin mai mică decât minimul pe care îl acordă Camera. În general, în cazurile în care se contestă încălcarea articolului 3.

"Cinci ani de la CEDO din 11 februarie 2014 pronunțată în cauza "Gramada vs. România".